

Regeringens proposition

1981/82:119

om ändring i lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldighet rörande mottagande av olja;

beslutad den 4 mars 1982.

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

CARL AXEL PETRI

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att ärenden enligt lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldighet rörande mottagande av olja, vilka f. n. handläggs av statens industriverk, från och med den 1 juli 1982 skall handläggas av sjöfartsverket.

Förslag till

**Lag om ändring i lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldighet
rörande mottagande av olja**

Härigenom föreskrivs att i 2, 4, 5 och 7 §§ lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldighet rörande mottagande av olja orden "statens industriverk" skall bytas ut mot "sjöfartsverket".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982. I fråga om uppgiftsskyldighet rörande olja som har mottagits före den 1 januari 1982 gäller dock äldre bestämmelser.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1982-03-04

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Dahlgren, Åsling, Wirtén, Boo, Petri, Gustafsson, Elmstedt, Tillander, Ahrland

Föredragande: statsrådet Petri

Proposition om ändring i lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldighet rörande mottagande av olja

---

År 1969 avslutades en internationell konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja (ansvarighetskonventionen). Enligt konventionen är ett fartygs ägare i princip skyldig att ersätta skador som har orsakats genom utsläpp av olja. Sverige har ratificerat konventionen. Dess bestämmelser har införlivats med svensk rätt genom lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss och förordningen (1975:150) med verkställighetsföreskrifter till nämnda lag.

År 1971 antogs en konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja (fondkonventionen), avsedd att komplettera ansvarighetskonventionen. Fonden har två huvudändamål. Den skall för det första bereda ytterligare ersättning för oljeskador när den ersättning som erhålls enligt ansvarighetskonventionen är otillräcklig. Den skall vidare befria fartygsägarna från en del av det ökade ekonomiska ansvar för skador av detta slag som har lagts på dem genom ansvarighetskonventionen. Sverige har tillträtt även denna konvention.

Avgifter till fonden skall betalas av var och en som i en stat ansluten till fondkonventionen (fondstat) tar emot mer än 150 000 ton sjötransporterad råolja och tjock eldningsolja per år. Avgifterna utgår i form av grundavgifter och årsavgifter. Grundavgiften är en engångsavgift. Den betalas i samband med att konventionen träder i kraft för vederbörande stat. Årsavgiften beräknas med hänsyn till fondens behov under löpande kalenderår och fastställs på grundval av ett visst belopp per ton mottagen olja. Till grund för avgiftsberäkningen skall en fondstat årligen lämna fonden uppgift om vilka i

den staten som är avgiftsskyldiga och om den mängd avgiftspliktig olja som var och en av dessa har tagit emot under föregående år. Avgiftsskyldigheten för ett visst kalenderår fastställs med utgångspunkt i de oljemängder som har tagits emot under föregående år. En fondstat ansvarar inte för avgiftsbetalningen, om den inte särskilt har åtagit sig att göra det. Sverige har inte gjort något sådant åtagande. Var och en som tar emot olja i Sverige svarar därför själv för den avgift som påförs honom.

De materiella bestämmelserna i fondkonventionen har införlivats med svensk rätt genom lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden. I 1 § i nämnda lag föreskrivs sålunda att bestämmelserna i artiklarna 1–13 i fondkonventionen skall gälla som svensk lag till den del de inte uteslutande reglerar de fördragsslutande staternas förpliktelser. I lagen ges vidare vissa kompletterande föreskrifter.

Skyldigheten att lämna uppgift om mängden mottagen olja regleras i lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldighet rörande mottagande av olja. Uppgifterna skall enligt 2 § lämnas senast den 1 mars till statens industriverk. De skall avse den mängd olja som togs emot föregående år. Uppgiftsskyldigheten är straffsanktionerad. Vidare kan den som uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktig uppgift straffas för detta. Allmänt åtal får dock väckas endast efter anmälan från industriverket. Industriverket får förelägga uppgiftsskyldig att vid vite inom viss tid komma in med uppgiften.

Beträffande lagens innehåll i övrigt hänvisas till prop. 1975/76:28 (s. 6 ff).

Industriverket har i en skrivelse till regeringen erinrat om det riksdagsbeslut (NU 1980/81:52, rskr 1980/81:391) enligt vilket verkets uppgifter rörande explosiva och brandfarliga varor har förts över till sprängämnesinspektionen från den 1 juli 1981. Under hänvisning till denna omorganisation, vilken även inneburit viss personalminskning, har industriverket hemställt att verket senast den 1 juli 1982 befrias från att handlägga ärendena enligt lagen om uppgiftsskyldighet rörande mottagande av olja.

Jag delar industriverkets bedömning att verket bör befrias från uppgiften att handlägga ärenden enligt den nämnda lagen. Av särskild betydelse är här, såsom verket har framhållit i skrivelsen, att denna uppgift till följd av den nämnda omorganisationen inte kommer att ha något samband med industriverkets övriga funktioner.

Frågan om vilken myndighet som skall överta ansvaret för uppgiftsskyldigheten till internationella oljeskadefonden har beretts inom regeringskansliet genom underhandskontakter med olika myndigheter vilka skulle kunna vara lämpliga att överta denna uppgift. Därvid har sjöfartsverket förklarat sig vara villigt att fortsättningsvis handlägga dessa ärenden. Från verkets sida har framhållits att uppgiften passar in i myndighetens verksamhet.

För egen del finner jag det lämpligt att sjöfartsverket anförtros uppgiften att i fortsättningen handlägga ärenden enligt lagen om uppgiftsskyldighet rörande mottagande av olja. De uppgifter som skall samlas in gäller i

praktiken uteslutande olja som har transporterats sjöledes. Det är därför naturligt att sjöfartsverket övertar industriverkets funktion enligt denna lag.

Inom justitiedepartementet har upprättats förslag till de ändringar i lagen om uppgiftsskyldighet rörande mottagande av olja som erfordras för att genomföra överföringen av industriverkets åligganden på sjöfartsverket. Lagändringarna bör träda i kraft den 1 juli 1982. Uppgifter avseende oljemängder som har mottagits under år 1981 skall emellertid ha lämnats senast den 1 mars 1982. Insamling av dessa uppgifter kommer därför att åvila industriverket. Om denna uppgiftsskyldighet i något fall inte har fullgjorts när lagändringarna träder i kraft, bör handläggningen av ärendet slutföras av industriverket.

De föreslagna lagändringarna får anses vara av så enkel beskaffenhet att lagrådsgranskning inte är påkallad.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att anta förslaget till lag om ändring i lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldighet rörande mottagande av olja.

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.

